

Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
Факультет природничо-географічної освіти та екології
Наукова бібліотека

Серія “Вчені НПУ імені М. П. Драгоманова”

Віталій Петрович ПОКАСЬ

Бібліографічний покажчик

*До 60-річчя від дня народження
та 30-річчя науково-педагогічної діяльності*

Київ
Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова
2017

УДК 378.011.3-057.177(092)Покась:012

П 48

*Рекомендовано до друку рішенням Вченої Ради
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
(протокол № 9 від 30 березня 2017 року)*

Упорядник бібліографічного покажчика – *Н. І. Тарасова.*

Наукова редакція – *Л. А. Покась*, канд. пед. наук, заслужений працівник освіти України.

Бібліографічна редакція – *О. Л. Хархун, Г. І. Шаленко.*

Відповідальна за випуск – *Л. В. Савенкова*, канд. пед. наук, заслужений працівник культури України.

П 48

ВІТАЛІЙ ПЕТРОВИЧ ПОКАСЬ : біобібліографічний покажчик до 60-річчя від дня народження і 30-річчя науково-педагогічної діяльності / М-во освіти і науки України; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, факультет природничо-географічної освіти та екології ; упоряд. Н. І. Тарасова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. – 87 с., портрет. – (Серія: “Вчені НПУ ім. М. П. Драгоманова”).

Біобібліографічний покажчик серії “Вчені НПУ ім. М. П. Драгоманова” присвячений 60-річчю від дня народження і 30-річчю науково-педагогічної діяльності заслуженого працівника освіти України, декана факультету природничо-географічної освіти та екології, доктора філософських наук, професора Віталія Петровича Покася.

Покажчик містить основні дати життя та діяльності, нариси науково-педагогічної і громадської діяльності, бібліографічний покажчик друкованих праць (монографії, навчально-методичні посібники, хронологічний перелік) професора Віталія Петровича Покася, літературу про нього, іменний покажчик.

УДК 378.011.3-057.177(092)Покась:012

© Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, 2017

© Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017

Віталій Петрович ПОКАСЬ

*доктор філософських наук, професор,
заслужений працівник освіти України,
декан факультету природничо-географічної освіти
та екології Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова*

*ВІКТОР ПЕТРОВИЧ АНДРУЩЕНКО,
доктор філософських наук, професор,
член-кореспондент НАН України, дійсний член НАПН України,
заслужений діяч науки і техніки України,
лауреат Державної премії України в галузі освіти,
Президент Асоціації ректорів педагогічних університетів Європи,
ректор НПУ імені М. П. Драгоманова*

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО

Сьогодні в нашій родині – велике свято: ми відзначаємо 60-річчя від дня народження та 30-річчя науково-педагогічної діяльності Віталія Петровича Покася – філософа, вченого, організатора, керівника і просто дуже хорошої людини щирої душі.

Народився він у козацькому містечку, а рід свій веде від славного пращура – писаря війська Запорізького (у ті славні часи писарем міг стати тільки найосвіченіший). І наш ювіляр, нащадок знаного козака Григорія Покася, не зганьбив свій славетний рід: став освіченою людиною, до того ж – науковцем, та ще й вихователем нових поколінь майбутніх учителів.

Його ювілей – це свято для його близьких, для всього нашого університету, для науки загалом.

Бракує слів, щоб висловити захоплення багаторічною роботою цього видатного вченого, талановитого педагога, який три десятиліття свого яскравого життя поклав на вівтар науки, віддав нашому університетові.

Для своїх студентів він є прикладом служіння та розбудови великої науки, а саме – філософії та педагогіки; взірцем того, як можна досягти в житті великих успіхів, завжди залишаючись вірним лицарем науки.

Природознавець, філософ та педагог і за освітою, і за покликанням, він багато сил вкладає не тільки в педагогіку, але й в становлення і розвиток екології, завжди дбає про зростання здорової нації, яка є запорукою благополуччя держави. І це в його сім'ї ведеться здавна, бо ж і батьки Віталія Петровича – також педагоги, які все своє життя присвятили навчанню та вихованню дітей та молоді. А чи не це – найголовніше в житті? Виховання наступних поколінь, формування їхнього світогляду, а також підготовка молодих педагогічних кадрів – такий шлях вибрав для себе і Віталій Петрович, продовжуючи династію. Його батьки завжди пишалися сином. Так само і ми, колеги, пишаємося тим, що серед нас є така непересічна особистість.

Коло наукових інтересів цього педагога є надзвичайно широким, можна навіть сказати – всеосяжним: шкільна та вища освіта, інтернати та дитячі будинки. Тільки людина щирої душі може дбати про всіх дітей разом: від немовлят до студентів, та навіть опікуватися проблемами усиновлення. Про це красномовно свідчить його науковий доробок – монографії, підручники, навчально-методичні посібники, наукові статті; на цих працях зросло вже не одне покоління майбутніх педагогів та молодих науковців. І всі вони щиро вдячні Віталію Петровичу за те, що він проторував їм шлях у омріяне майбутнє, майже за руку привів у чудову професію – “Учитель”. Під його проводом зросло чимало молодих науковців, які захистили кандидатські та докторські дисертації.

Але не тільки філософія та педагогіка цікавлять нашого шановного професора. Його турбують також питання збереження природи рідної України та проблеми екології в планетарному масштабі. Наш шановний ювіляр поєднує в собі таланти педагога і вченого, а також талановитого організатора. Завдяки Віталію Петровичу нового дихання набув факультет природничо-географічної освіти та екології у Національному педагогічному

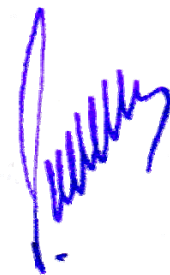

університеті імені М. П. Драгоманова, який він очолює вже багато років.

Віталій Покась – завжди на правому фланзі науки: він є головою вченої ради факультету та членом спеціалізованої вченої ради із захисту дисертацій за спеціальністю “філософія освіти”; багато уваги приділяє експериментальній діяльності, тісно співпрацює з Інститутом педагогіки НАПН України, спільно з яким проводить дослідницьку роботу.

Взагалі-то Віталій Петровий – це людина великого розуму, з блискучою освітою та високими моральними якостями, що підтверджується пошаною від колег, щирим захопленням від студентів, а також високими нагородами та відзнаками від Уряду, зокрема: Почесною грамотою Кабінету Міністрів України, Грамотою Верховної Ради, орденом “За заслуги” III ступеня, а також почесним званням “Заслужений працівник освіти України”. І цей перелік можна продовжувати ще довго.

Щиро дякуємо вам, шановний Віталіє Петровичу, за вашу звитяжну працю на педагогічній ниві! Зичимо творчої наснаги, здоров'я на довгі-довгі роки, відданих учнів, якими можна пишатися. І ще раз вкотре дякуємо за те, що, дивлячись на ваш славний життєвий шлях, можемо бути впевненими – *козацькому роду нема переводу!*

*ОЛЕГ МИХАЙЛОВИЧ ТОПУЗОВ,
доктор педагогічних наук, професор,
віце-президент НАПН України,
член-кореспондент НАПН України,
директор Інституту педагогіки
НАПН України*

*До ювілею
професора Віталія Петровича Покася :
видатного педагога і науковця*

Українська наука й освіта перебуває в епіцентрі важливих інноваційних змін, які зумовлені глобалізаційними та інтеграційними процесами. На цьому етапі розвитку української освіти головним ресурсом є фахівці освітньої галузі: педагогічні і науково-педагогічні працівники, керівники освітніх закладів й установ, які забезпечують інноваційні перетворення та якість освітніх процесів.

Інститут педагогіки НАПН України, як одна із провідних науково-дослідних установ України і центр наукових досліджень в педагогіці, об'єднує українських вчених і педагогів-практиків для дослідження актуальних проблем педагогічної теорії і практики. Наш Інститут плідно співпрацює із відомим українським вченим у галузі педагогіки, історії педагогіки, філософії освіти, доктором філософських наук, професором Віталієм Петровичем Покасем.

Віталій Петрович починав свій творчий шлях учителем загальноосвітньої школи, згодом викладав у Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова, обіймав посади декана природничо-географічного факультету, директора Інституту

природничо-географічної освіти та екології, завідувача кафедри педагогіки і психології, тривалий час очолював управління Міністерства освіти України. Результатом наполегливої науково-дослідної діяльності став успішний захист кандидатської та докторської дисертацій.

Нині Покась Віталій Петрович – декан факультету природничо-географічної освіти та екології НПУ імені М. П. Драгоманова, успішний керівник, здібний організатор, висококваліфікований викладач, авторитетний і досвідчений науковець. За його ініціативи створено Інститут природничо-географічної освіти та екології; відкрито нові спеціальності, зокрема “Біологія та соціальна педагогіка”, “Біологія та практична психологія”, “Географія та практична психологія”, “Екологія”, “Туризм” тощо. У 2003 році професор В. П. Покась сприяв відкриттю у рідному університеті спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських дисертацій зі спеціальності 13.00.02 – теорія та методика навчання (географія, біологія, хімія); був активним учасником у підготовці державних національних програм “Освіта” (“Україна XXI століття”), “Діти України”, “Вчитель”, низки законопроектів, нормативних документів, державних стандартів шкільної освіти.

Багато уваги Віталій Петрович приділяє вдосконаленню змісту педагогічної та природничої освіти, тісно співпрацюючи із відділом навчання географії та економіки Інституту педагогіки НАПН України. Спільними зусиллями проводяться масові заходи, здійснюється експериментальна діяльність в рамках НДР “Науково-методичне забезпечення навчання географії України в загальноосвітніх навчальних закладах” та рецензування результатів науково-дослідної роботи. Співробітники відділу щиро вдячні Віталію Петровичу за плідну співпрацю у рамках впровадження підручника “Географія. 8 клас”.

Завдяки успішному поєднанню наукової та науково-педагогічної діяльності професор має вагомий науковий доробок: 3 монографії, 17 навчально-методичних посібників, понад 100 статей та тез доповідей у галузі загальної середньої та вищої освіти. Під його керівництвом було підготовлено і проведено понад 20 міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій з проблеми розвитку інтернатних закладів освіти України. За високі здобутки у розбудові національної системи освіти педагогу присвоєно Почесне звання “Заслужений працівник освіти України” та нагороджено

Почесною грамотою Кабінету Міністрів України, Грамотою Верховної Ради, орденом “За заслуги” III ступеня.

Як директор Інституту педагогіки хочу відзначити Віталія Петровича як людину високої культури і фахівця, вченого, який користується заслуженим авторитетом у науковому колі за його особистісні якості та професійні знання і вміння, і щиро подякувати від усього нашого колективу за співпрацю у розвитку української освіти і науки.

Дякуємо Вам, вельмишановний Віталіє Петровичу, і з нагоди Вашого славного ювілею бажаємо міцного здоров'я, нескінченного натхнення, здійснення мрій та планів на благо нашої держави.

*ВІКТОР ОЛЕКСІЙОВИЧ ЖАДЬКО,
доктор філософських наук, професор,
заслужений працівник освіти України,
письменник, журналіст,
завідувач кафедри журналістики
НПУ імені М. П. Драгоманова*

Нащадок писаря війська Запорозького

Віталій Петрович Покась народився в козацькому Городищі, на Черкащині, – це історичне містечко також було ареною баталій, а місцеві жителі своєю кров'ю вписали важливі рядки в скрижалі козацької правди. А рід його походить від Григорія Покаса, який був писарем війська Запорізького у XVII столітті. Саме від Григорія йде землепис Козацької держави. Джерельна основа та фактологічне тло “Розмови Малоросії з Великоросією” базуються на “Літописі Граб'янки” та “Короткому описі Малоросії”, зокрема на тій його редакції, авторство якої і належить Григорію Покасу. Про це свідчить наявність у віршованому творі сюжетів, що фіксуються лише у тексті Покаса. Головна ідея твору полягає у спростуванні імперської візії української історії як суцільної смуги зрад та пошуку протекції сильного монарха, обстоюванні тези про рівноправність двох державних утворень – Малоросії та Великоросії, що ґрунтується на суверенітеті спільного монарха:

*...Не тебе. Государю твоєму поддалась,
При которых ты с предков своих
и родилась.
Не думай, чтоб ты сама была мой
властитель,*

---

*Но государь твой и мой общий
повелитель.*

*А разность наша есть в приложенных
именах.*

Ты Великая, а я Мала... .

На закид про зрадницький характер українського вищого політикуму Григорій Покас устами Малоросії гнівно застерігає від неправдивих звинувачень та узагальнень, вказуючи на цілий шерег зрадників, діяннями яких переповнена російська історія: “Мазепу тільки твердиш, а своїх забула”. Натомість автор згадує про братів Розумовських, наслідками діяльності яких Великоросія має завдячувати Малоросії, тобто – Україні.

А ще родина Віталія Петровича походить від роду Івана Сухопаря, який був сподвижником Максима Залізняка та Івана Гонти, загін якого приєднався біля Корсуня до гайдамаків у період Коліївщини. Його правнук Михайло Сухопара та прадід В. Покася – герой Шипки і Плевни, нагороджений двома орденами Святого Георгія під час визволення Болгарії від Османського іга.

Невеликий екскурс в історію міста, де формувався рід Покасів, де пройшло дитинство нашого героя. Перші задокументовані згадки про козаків на Городищині з’явилися після 1537 року, коли ці багаті природними ресурсами землі у Володимира Глинського придбав знатний черкаський міщанин Іван Зубрик, який вже був власником Млієва. Козаків було багато, тому Зубрик особисто сюди не потикався, а писав скарги польському королю. Нарікав, що козаки, користуючись своєю силою та чисельною перевагою, на його угіддях самовільно б’ють бобрів, відбирають мед, майно та інші пожитки.

Городищина перебувала в центрі подій великої Національно-визвольної війни українського народу 1648–1657 років. Городище вже було значним містечком. Через нього проходили то польська армія, то козацькі війська. 24 травня 1648 року військо Хмельницького, що налічувало близько 15 тисяч козаків та 4 тисячі татар, стояло під Городищем. Отаборилися на місці, де нині автостанція. Зупинилися на триденний відпочинок та підготовку до наступу на польські сили, що зосередилися біля Корсуня. 26 травня в Гороховій балці козаки Хмельницького здобули вагому перемогу, яка увійшла в історію як Корсунська битва.

Мліївський маєток було віддано у володіння Хмельницькому “на булаву”. Гетьман багато разів відвідував наш край. Через Городищину

йшли козацькі полки у Молдовські походи, до Батога, на зимову битву до Дрижополя (нині село Охматів Жашківського району). В документах тих часів згадується село Трисаги (нині Петропавлівка).

Щоб уберегтися від козацьких повстань, у 1645 році, за наказом Конецпольського, у Городищі насипали захисні вали, побудували невелику фортецю з двома невисокими дерев'яними вежами, яку в ділових паперах гучно називали замком. Залишки того валу видно й тепер за районним вузлом зв'язку. Виходячи навіть з сучасних залишків, був він більшим за корсунський, який, щоправда, зберігся краще, бо його охороняють.

Замок був центром території з селами і хуторами. Тут стояв гарнізон, зберігалися військові та продовольчі запаси. В замку перебував староста, підстароста або управляючий. Як представники уряду, вони виконували господарські, поліційні та судові функції. Довкола замку розрослося поселення, розвивалися промисли і торгівля. Вірогідно, що замок побудував знаменитий Гійом Боплан – французький інженер, який служив при польському війську. З початку 1630-х до 1648 років він будував в Україні фортеці та інші захисні споруди. Особливо багато попрацював над зведенням укріплень в прикордонній зі степом смузі дніпровського правобережжя, що прикривала собою з півдня польські володіння. Населені пункти Городищини Боплан наніс на свою знамениту карту 1648 року.

З 1663 року в Городищі проживала одна з доньок Богдана Хмельницького. Це була Катерина (Олена). Вона була дружиною гетьмана Правобережної України Павла Тетері. У 1664 році в неї гостював брат Юрій. Він постригся в ченці під іменем Гедеон і перебував у монастирях Києва, Корсуня, Сміли та Малої Маньківки. Павло Тетеря вважав Юрія своїм політичним конкурентом, а тому прагнув вижити з України. Юрія арештували і під охороною відправили до Львова, а далі до Польщі. Історик Едвард Руліковський стверджував, що затримали Юрія королівські гвардійці по дорозі з Городища, коли повертався до Смілянського монастиря. А Володимир Антонович переконував, що Юрія схопили безпосередньо в хаті сестри у Городищі.

У червні 1664 року козаки кошового отамана Війська Запорізького низового Івана Сірка розбили під Городищем татарське військо. Червоною стала річка від татарської крові. З того часу річка, що впадає у Вільшанку, називається Татарка. Під час недавніх

археологічних досліджень у Татарці було знайдено розривне чавунне ядро XVII століття, сокира, алебарда та козацька люлька.

У 1664 році увірвалося в Україну надзвичайно жорстоке військо поляка Стефана Чернецького. Але він не мав достатніх сил протистояти козакам. Тому швидко розмістив військо по укріплених населених пунктах (зокрема у городищенському замку), а сам помчав у дикі степи до хана просити військової допомоги. Тим часом Іван Сірко зібрав 20 тисяч запорожців, заходився піднімати народні повстання в тилу польської армії. Воював по всій Черкащині: Городище, Канів, Корсунь, Медведівка, Сміла, Чигирин...

В серпні 1664 року Іван Сірко знову прийшов до Городища, почав штурмувати укріплення. Тут з вісьмома загонами замкнувся польський полковник Себастьян Маховський, який чекав на повернення Чернецького. Козаки вийшли із навколишніх лісів і чагарників, запалили передмістя, перелізли через вал і заходилися руйнувати частокіл. Козакам допомагали місцеві жителі. Пожежа перекинулася на містечко. Загинув ротмістр Олізар, козаки почали оточувати й самого Маховського. Але йому на підмогу підійшов Бідзинський, який ночував неподалік і почув відгомін з Городища. Він раптово ударив по козаках, розсіяв їх і змусив відступити. Для Сірка Городищенський замок не повинен був складати велику проблему. Він легко брав штурмом значно сильніші укріплення. Але у Городищі удача відвернулася від нього. Про Сірка ходили легенди, що його куля і шабля не бере, проте у Городищі був тяжко поранений.

... Родинними зв'язками з прізвищем Покась пов'язаний Герой Радянського Союзу Микола Мамай, мужність якого проявилася в квітні 1945 року, коли війська 1-го Українського фронту приступили до форсування річки Нейсе (Німеччина). Бомбардувальники перешкоджали ворогові зайняти оборону на ділянці Котбус-Шпремберг. На землі і в небі йшли запеклі бої. В одному з них 16 квітня ворожа зенітка підбила літак Мамай - гвардії майор спрямував палаючу машину на автоколону ворога.

А ще в роду Покасів є й Герой Радянського Союзу Григорій Лютий, героїство якого проявилось при форсуванні Одера: в ніч на 31 січня 1945 року на південь від населеного пункту Рейгерсфельд (Берава, 6 кілометрів на південний схід від міста Кендзежин, Польща) важко поранило командира взводу. Сержант Лютий прийняв командування взводом, уміло організував переправу бійців через

річку і закріпився на березі. Вогнем взводу прикривав переправу підрозділів полку. Під прикриттям ночі під час атаки пануючої висоти взвод перший зайняв її. Діючи у складі роти, Григорій Лютий захопив вісімнадцять зенітних 105-міліметрових гармат і велику кількість боєприпасів. Відбив кілька контратак гітлерівців, в одній з них був важко поранений. Після госпіталю Григорій повернувся в рідні краї.

До речі, з 10 грудня 2001 року в Городищі діє обласна молодіжна організація “Батьківщина Тараса Шевченка”. Метою організації є утвердження в суспільстві духовних заповідей Т. Г. Шевченка та його видатних земляків. Голова товариства – журналіст Олег Покась.

Вихідцями з роду Покасів є відомі вчені України – доктор технічних наук, професор, перший проректор Національного технічного університету Микола Дмитрієв, завідувач кафедри геометрії Одеського національного університету імені Мечнікова Сергій Покась, його син, історик, Михайло Покась. Саме до цього роду увійшов доктор юридичних наук, професор, ректор Одеської національної юридичної академії Володимир Завальнюк.

Вихідцем з роду Покасів є й відомий вчений-грунтознавець, академік АН Білорусі, ректор Білоруської сільськогосподарської академії Іван Феодосійович Гаркуша (1896–1970). Сьогодні його ім'я майже невідоме широкому загалу, а ось для спеціалістів з грунтознавства він донині є незаперечним авторитетом. Його книги і підручники є в багатьох бібліотеках світу, в електронних каталогах, на них роблять посилання сучасні дослідники-науковці. А починався складний і важкий шлях в науку з містечка Городище...

Ще один представник роду – Іван Бащенко, відомий організатор сільськогосподарського виробництва в Україні, Заслужений працівник сільського господарства, кавалер усіх трудових орденів Радянського Союзу та голова колгоспу “Зоря” Корсунь-Шевченківського району з 50-річним стажем.

Але найбільша слава роду Покасів – це батьки ювіляра: народні вчителі Євдокія Демидівна та Петро Якович, які майже 100 років свого життя віддали педагогічній справі, виховали тисячі школярів. Віталій Петрович та його дружина, Лілія Антонівна, пішли їхнім шляхом і вже десятки років навчають та виховують молодь.

Професор Віталій Петрович Покась працює у складі спеціалізованої вченої ради із захисту дисертацій “Філософія освіти та соціальна філософія”, є головою Вченої ради Інституту природничо-

---

географічної освіти та екології та членом Вченої ради університету. Читає курс лекцій “Історія педагогіки” та “Філософія екології”.

Віталій Покась брав активну участь у робочій групі з підготовки держаних законопроектів, зокрема – “Про дошкільну освіту”, “Про загальну середню освіту”, “Про охорону дитинства”, Національних програм “Освіта. (Україна XXI ст.)”, “Діти України”, Державної програми “Вчитель”, галузевих стандартів вищої освіти. За його ініціативи в університеті відкрито нові спеціальності: “Екологія”, “Туризм”, “Географія та практична психологія”, “Хімія”, “Біологія та соціальна педагогіка” та інших. Був організатором багатьох Міжнародних та Всеукраїнських науково-практичних конференцій з питань освіти. Очолює Державну екзаменаційну комісію з атестації спеціалістів та магістрів.

Науковий доробок педагога – вченого В. П. Покася складає понад 100 наукових та навчально-методичних праць.

... Доктор філософських наук Віталій Петрович Покась переконаний, що педагог-філософ – це не просто “мисляча машина”; це вчений, здатний переводити думки й почуття у свою біографію. Не випадково з часів Цицерона говорять про “втіху філософією”. Щоправда, в наш час, після пандемії зла ХХ століття, навряд чи можна сповна “втішитися” філософією, – для цього потрібні сильніші засоби. І освітянська культура (в найширшому значенні цього слова) може бути засобом, без перебільшення, рятівним.

Усе педагогічне життя Віталій Петрович й намагається знайти шляхи такого “користання мудрістю”, – козацький родовід зобов’язує. Принаймні, останніми роками філософ В. П. Покась написав монографії “Становлення та розвиток інтернатних закладів освіти в Україні”, “Інтернатні заклади освіти: філософія, історія, стратегія розвитку”, та розробив лекційні курси із “Філософії екології” та “Історії педагогіки”. Й така діяльність продовжується щодень.

*ВІКТОР МИКОЛАЙОВИЧ СИНЬОВ,
доктор педагогічних наук, професор,
дійсний член НАПН України,
заслужений юрист України,
декан факультету корекційної
педагогіки та психології
НПУ імені М. П. Драгоманова*

Покась Виталий Петрович – кандидат педагогических наук, профессор, директор института природоведческих наук НПУ имени М. П. Драгоманова, очень сильный управленец, много лет проработал на руководящих постах в Министерстве образования и науки, уважаем в университете и за его пределами как профессионал и человек.

Посвящение – к юбилею.

*Мощных вузов много есть на свете...
Знают и в Канаде, и в Уганде,
Что порядок в университете
Зиждется на ректорской команде.*

*Ректоры – в России ли, в Италии, –
Крутятся, как в вертолете лопасти,
Искренне мечтаю о Виталии –
Мудром, сильном и надежном Покасе!*

*Не грозит финансовая пропасть,
Не спугнут заторы и преграды.
Если в общем деле с вами Покась –
Впереди успехи и награды!*

[Синев В. Н. Мои друзья – от “А” до “Я” / В. Н. Синев. – Киев : “МП Леся”, 2010. – Посвячено В. П. Покасю на с. 115-116].

**Дорогому Віталію Петровичу Покасю
з нагоди дня народження**

*И педагогов, и туристов
Он защищать всегда готов.
Он лично ловит террористов
И укрощает буйных львов.*

*Всегда готов не сделать пакость,
Не подтолкнуть слепого в пропасть.
В его основе – ум и благость,
Таков наш друг Виталий Покась!*

*Старейшин НПУшных Рада
Виталика поздравить рада.
И обций поддержать балдёж,
Вперёд, друзья, за молодёжь!*

**Перший голова РС
Другий голова РС
Вчений секретар РС**

**В. Синьов
В. Бондар
І. Дробот**

*Дорогому Віталію Петровичу
Покасю*

*з глибокою повагою
і шлюб'ю.*

27.04.2010

А. Шинь

Основні дати життя та діяльності професора В. П. Покася

ВІТАЛІЙ ПЕТРОВИЧ ПОКАСЬ народився 27 липня 1957 року у місті Городищі Черкаської області в родині вчителів Петра Яковича і Євдокії Демидівни.

- 1964–1974 рр.** – навчався в Городищенській середній школі № 2 ім. В. П. Чкалова;
- 1979–1984 рр.** – навчався на денній формі у Київському державному педагогічному інституті імені О. М. Горького на природничо-географічному факультеті;
- 1984–1990 рр.** – працював директором студентського містечка Київського державного педагогічного інституту імені О. М. Горького;
- 1984 р.** – нагороджений грамотою Київської міської ради профспілок;
- 1985 р.** – нагороджений грамотою Київської міської ради профспілок;
- нагороджений Почесною грамотою Міністерства освіти України;
- 1992–1999 рр.** – призначений начальником управління дошкільних та інтернатних закладів Міністерства освіти України;
- 1996 р.** – нагороджений знаком Міністерства освіти України “Відмінник освіти України”;

-
- 1997 р. – нагороджений Почесною грамотою Міністерства світи України;
- 1999 р. – захистив дисертацію зі спеціальності 13.00.01 – теорія та історія педагогіки;
- обраний деканом природничо-географічного факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова;
- 2001 р. – отримав Подяку Голови Київської міської державної адміністрації;
- 2003 р. – Нагороджений медаллю “60 років визволення Києва від фашистських загарбників”;
- отримав Подяку ректора НПУ імені М. П. Драгоманова;
- 2004 р. – професор кафедри теорії та історії педагогіки;
- 2004–2016 рр. – директор Інституту природничо-географічної освіти та екології НПУ імені М. П. Драгоманова;
- 2004 р. – Нагороджений медаллю “60 років визволення України від фашистських загарбників”;
- отримав Подяку Київського міського голови;
- 2005–2016 рр. – завідувач кафедри педагогіки і психології Інституту природничо-географічної освіти та екології;
- 2005 р. – нагороджений Почесною грамотою Кабінету Міністрів України;
- нагороджений медаллю “60 років Перемоги у Великій Вітчизняній війні”;
- за трудові досягнення присвоєно Почесне звання “Заслужений працівник освіти України”;

2007 р.

- отримав Подяку ректора НПУ імені М. П. Драгоманова;
- обрано академіком Академії наук вищої школи України;
- нагороджений знаком Міністерства освіти України "Василь Сухомлинський";
- нагороджений знаком НАПН України "К. Д. Ушинський";
- нагороджений Грамотою Верховної ради України;
- нагороджений знаком Міністерства освіти України "Петро Могила";
- отримав Подяку ректора НПУ імені М. П. Драгоманова;

2009 р.

- нагороджений Почесною грамотою НАН України;
- нагороджений медаллю "Честь, вірність, пам'ять" УСВА;
- нагороджений медаллю "За віру та мужність";
- отримав Подяку ректора НПУ імені М. П. Драгоманова;

2010 р.

- нагороджений орденом "За заслуги III ступеня (Україна)";
- нагороджений медаллю МВС України "За сприяння протидії правопорушенням у дитячому середовищі";
- нагороджений медаллю "Медаль М. П. Драгоманова";
- нагороджений Почесною грамотою Товариства "Знання" України;

-
-
- 2012 р.
- захистив докторську дисертацію зі спеціальності 09.00.10 – філософія освіти;
  - визнано кращим освітянином року, лауреатом відзнаки “Малиновий дзвін душі”;
  - нагороджений медаллю “Кращий освітянин”;
  - нагороджений медаллю “За наукові досягнення”.
Природничі науки. О. В. Фоміна;
  - нагороджений Золотою медаллю “М. П. Драгоманов. 1841–1895 рр.”;
  - отримав Подяку ректора НПУ імені М. П. Драгоманова;
- 2013 р.
- нагороджений відзнакою “Почесний ветеран міста-героя Києва”;
- 2014 р.
- нагороджений Почесною грамотою Верховної Ради України;
- 2017 р.
- обіймає посаду декана факультету природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова;
- .
- член Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова;
  - голова Вченої ради факультету природничо-географічної освіти та екології;
  - член спеціалізованої вченої ради Д 26.053.16 у Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова із захисту дисертацій за спеціальністю 09.00.10 – філософія освіти.

Друковані праці
Віталія Петровича Покася

Монографії

Покась В. П. Становлення та розвиток інтернатних закладів освіти в Україні (1917–2000 рр): монографія / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; В. П. Покась; рец.: І. Д. Бех, Ю. Д. Руденко; наук. ред. Л. П. Вовк. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. – 208 с.

Покась В. П. Узгодження ринку освітніх послуг з потребами ринку праці в місті Києві: стан, проблеми, перспективи / В. П. Покась, Л. А. Покась, Я. С. Фруктова. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – 174 с.

Покась В. П. Інтернатні заклади освіти: філософія, історія, стратегія розвитку: монографія / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; В. П. Покась. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – 277 с.

Навчально-методичні посібники

Покась В. П. Педагогічне управління професійним самовизначенням учнівської молоді: методичний посібник / В. П. Покась, І. Д. Бех, В. М. Мадзігон. – Київ: АПН України, 2001. – 153 с.

Социально-психологическая служба в образовательно-воспитательных заведениях Украины [Электронный ресурс]: учебное пособие / Ю. Б. Максименко, И. П. Колесник, Л. В. Хомик, **В. П. Покась**, А. С. Аблятипов, Е. П. Беловицкая, В. Н. Норченко [и др.]; МО Автономной Республики Крым, Донецкий ин-т психологии и предпринимательства. – Киев: РУНЦ “ДИНИТ”, 2001. – 100 с.

Покась В. П. Соціально-психологічна служба в освітньо-виховних закладах України: навчально-методичний посібник / В. П. Покась, В. Н. Норченко, Л. В. Хомік. – Київ: РННЦ “ДІНІТ”, 2001. – 100 с.

Покась В. П. Усиновлення дітей в Україні: науково-методичний посібник-довідник з грифом Міністерства освіти та науки України / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; В. П. Покась, О. Л. Копиленко, Л. В. Хомік. – Київ: РННЦ “ДІНІТ”, 2003. – 127 с.

Покась В. П. Вступ до інвайронментальної освіти: навчально-методичний посібник / В. П. Покась, В. Н. Норченко, Л. В. Хомік. – Київ: РННЦ “ДІНІТ”, 2005. – 100 с.

Покась В. П. Біоетика: навчальний посібник для загальноосвітніх закладів різних типів / В. П. Покась, О. І. Плиська, Я. С. Фруктова. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. – 114 с.

Пундик Л. Є. Етика: Молодь, соціум, політика: навч. посібник / Л. Є. Пундик, **В. П. Покась**, О. І. Плиська; М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. – 115 с.

Покась В. П. Етика та психологія спілкування : навчальний посібник для загальноосвітніх закладів різних типів / В. П. Покась, О. І. Плиська, Я. С. Фруктова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. – 120 с.

Покась В. П. Етика та психологія сімейних стосунків : навчальний посібник для загальноосвітніх закладів різних типів / В. П. Покась, О. І. Плиська, Я. С. Фруктова ; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. – 93 с.

Покась В. П. Методика навчання етики учнів старших класів : методичний посібник / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; В. П. Покась, О. І. Плиська, Я. С. Фруктова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. – 65 с.

Етика та психологія сімейних стосунків : навчальний посібник для загальноосвітніх закладів / **В. П. Покась**, О. І. Плиська, Я. С. Фруктова, В. В. Лазоришинець. – Київ : Українське агентство інформації та друку “Рада”, 2007. – 120 с.

Методика навчання етики учнів старших класів : методичний посібник / **В. П. Покась**, О. І. Плиська, Я. С. Фруктова, В. В. Лазоришинець. – Київ : Українське агентство інформації та друку “Рада”, 2007. – 80 с.

Навчально-методичний комплекс фахової підготовки бакалаврів : збірник навчальних програм для студентів спеціальності 6.070800 “Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування” / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; за ред. : **В. П. Покася**, Ю. А Скиби. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. – Ч. 1. – 242 с. – (До 175-річчя Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова).

Навчально-методичний комплекс фахової підготовки бакалаврів : збірник навчальних програм для студентів спеціальності 6.040104 “Географія” / за ред. **В. П. Покася** [та ін.]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. – 216 с.

Навчально-методичний комплекс фахової підготовки бакалаврів : Збірник навчальних програм для студентів спеціальності 6.040104 “Географія” / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова; ред. **В. П. Покась**, В. Г. Щабельська, С. В. Міхелі, В. В. Ковтун. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. – Ч. 1. – 216 с. – (До 175-річчя Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова).

Збірник типових навчальних програм для студентів спеціальності 7.040100 “Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування” / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; за ред. **В. П. Покася**, Ю. А. Скиби. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – 103 с.

Навчально-методичний комплекс фахової підготовки спеціалістів та магістрів: збірник навчальних програм для студентів спеціальності 7.040104 “Географія”, 8.040104 “Географія” / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; [за ред. **В. П. Покася**]. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. – Ч. 2. – 141 с.

Ніколаєнко В. В. Англійська мова для вступників до магістратури зі спеціальностей: 804010401 “Географія”, 8.14010301 “Туризмознавство” (за видами): навч. посібник для студентів, бакалаврів, аспірантів вищ. навч. закладів / В. В. Ніколаєнко, Л. В. Петько, В. І. Давиденко; за ред.: **В. П. Покася**, В. І. Гончарова; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. [Рек. Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (лист 1.4/18-Г-188 від 31.03.2011 р.)]. – 2-ге вид., доп. і випр. – Київ : Україна, 2012. – 150 с.

Покась В. П. Інноваційні методи екоконтролю: навчальний посібник для студентів спеціальності “Екологія, охорона навколишнього середовища” / В. П. Покась, Н. О. Волошина, О. М. Лазебна. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – 140 с.

Волошина Н. О. Інноваційні методи екологічного контролю : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.04010601 “Екологія та охорона навколишнього середовища” / Н. О. Волошина, О. М. Лазебна, **В. П. Покась** ; М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2014. – 177 с.

Волошина Н. О. Екологічна епідеміологія та епізоотологія : навчально-методичний посібник для фахової підгот. освіт. ступеня “Бакалавр” спец. “Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування” / Н. О. Волошина, О. М. Лазебна, **В. П. Покась** ; М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – 234 с.

Бакалаврська робота на факультеті природничо-географічної освіти та екології : методичні рекомендації до захисту та оформлення / за ред. **В. П. Покася**, В. Г. Щабельської. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. – 29 с.

Покась В. П. Щоденник пропедевтичної практики для студентів III курсу заочної форм навчання / В. П. Покась, Л. А. Покась, М. М. Білянська. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. – 43 с.

*Хронологічний перелік
друкованих праць
професора В. П. Покася*

1987

1. **Покась В. П.** Підготовка студентів педвузів до використання засобів масової інформації у пропагандистській роботі в школі / В. П. Покась // *Форми і методи використання засобів масової інформації у вихованні та роботі школи: матеріали науково-практичної конференції.* – Рівне: Вид-во РДПІ ім. Д. Е. Мануїльського, 1987. – С. 125-126.

1988

2. **Покась В. П.** Втілення ідей В. О. Сухомлинського у процес підготовки учителя до організації творчої трудової діяльності школярів / В. П. Покась, С. Р. Глибович // *В. О. Сухомлинський – видатний педагог-новатор: тези обласної міжвузівської конференції.* – Рівне, 1988. – С. 54-55.

1989

3. **Покась В. П.** Питання миру у ідейно-виховній роботі зі студентами / В. П. Покась // *Питання виховання учнів у дусі миру: матеріали науково-практичної конференції (16-17 травня 1989 р.).* – Рівне: Вид-во РДПІ ім. Д. Е. Мануїльського, 1989. – С. 26.

-
4. **Покась В. П.** Шляхи підвищення ефективності формування політичної культури майбутнього вчителя / В. П. Покась, Т. О. Грабовська, Л. О. Шелюк // Н. К. Крупська про виховання молоді: матеріали доповідей міжвузівської науково-практичної конференції (27-28 лютого 1989 р.). – Рівне: Вид-во РДПІ ім. Д. Е. Мануїльського, 1989. – С. 107-109.

1990

5. **Покась В. П.** Організація ідейно-виховної роботи зі студентами педвузу в умовах гуртожитку / В. П. Покась // Формування моральної та естетичної культури молоді в умовах оновлення суспільства: матеріали доповідей обласної науково-практичної конференції (4-5 квітня 1990 р.). – Полтава: Вид-во "Полтава", 1990. – С. 163-164.
6. **Покась В. П.** Совершенствование воспитательной работы со студентами педвузов в условиях общежития / В. П. Покась // Учитель и общество: опыт, проблемы, поиски / М-во высшего и сред. спец. образования УССР, Измаильский гос. пед. ин-т; авт.-сост.: Г. П. Морий, редкол.: А. К. Тычина, Н. Е. Лихина, А. А. Колесников [и др.]. – Измаил, 1990. – С. 118-119.
7. **Покась В. П.** Удосконалення виховної роботи зі студентами педвузів в умовах гуртожитку / В. П. Покась // Вчитель і суспільство: досвід, проблеми, пошуки: матеріали науково-практичної конференції. – Ізмаїл: Міська типографія, 1990. – С. 118-119. – (До 50-річчя Ізмаїльського педагогічного інституту).

1992

8. **Покась В.** Дошкілля: реальність і перспективи / В. Покась // Дошкільне виховання. – 1992. – № 11. – С. 4-5.

1993

9. **Покась В.** Справи невідкладні / В. Покась // Рідна школа. – 1993. – № 2. – С. 62-63.

-
10. **Покась В.** З неослабною увагою / В. Покась // Дошкільне виховання. – 1993. – № 6. – С. 4-5.

1994

11. **Покась В. П.** Єдина система соціальної підтримки аномальних дітей – державна турбота / В. П. Покась // Інтеграція аномальної дитини в сучасній системі соціальних відносин: матеріали Всеукр. науково-практичної конференції, 2-3 листопада 1994 р. / М-во освіти України, Акад. пед. наук України, Ін-т дефектології АПН України, Ін-т системних досліджень освіти; [відп. ред.: В. І. Бондар, В. П. Бех]. – Київ: [б. и.], 1994. – С. 30-32.

1995

12. **Покась В.** Економія на дитинстві – хибний підхід / В. Покась // Дошкільне виховання. – 1995. – № 8. – С. 4-5.

1996

13. **Покась В.** Актуальні проблеми соціально-реабілітаційної та корекційної допомоги в спеціальних закладах для дітей з психофізичними вадами / В. Покась // Дефектологія. – 1996. – № 1. – С. 26-30.
14. **Покась В. П.** Деякі аспекти розвитку суспільного дошкільного виховання / В. П. Покась // Українське дошкільня: проблеми, пошуки, творчі знахідки: матеріали доповідей міжвузівської науково-практичної конференції, 25-26 квітня 1996 р. – Умань, 1996. – С. 3-6.
15. **Покась В.** Суспільному дошкільцю – бути: про стан та перспективи розвитку суспільного дошкільного виховання в Україні / В. Покась // Дошкільне виховання. – 1996. – № 8. – С. 4-5.

1997

16. **Покась В. П.** Зберегти мережу : (з доповідної Колегії МОУ про хід виконання Розпорядження Президента України від 29.12.94 р. № 202/94-рп та постанови Кабінету Міністрів України від 19.02.86 р. № 222 щодо мережі дошкільних та інтернатних закладів) / В. П. Покась, О. Я. Савченко // Дошкільне виховання. - 1997. - № 8. - С. 5-7.
17. **Покась В.** На основі загальнолюдських цінностей / В. Покась // Рідна школа. - 1997. - № 3-4. - С. 73-75.
18. **Покась В. П.** Реабілітаційна педагогіка в Україні на порозі ХХІ століття / В. П. Покась // Хортицький навчально-реабілітаційний багатопрофільний центр : матеріали науково-практичної конференції "Реабілітаційна педагогіка на рубежі ХХІ століття", (21-23 жовтня 1997 року). - Запоріжжя, 1997. - С. 3.
19. **Покась В. П.** Шляхи реалізації соціально-педагогічної підтримки і реабілітації дітей з психофізичними вадами / В. П. Покась // Діти з обмеженими фізичними та розумовими можливостями в системі корекційного навчання і виховання : матеріали Міжнар. наук.-практ. конференції, 27-28 травня 1997 р. / М-во освіти України, Акад. пед. наук України, Ін-т дефектології АПН України, Ін-т змісту і метод. навч. ; [ред. колегія В. І. Бондар [та ін.] ; відп. за вип. Т. В. Жук]. - Київ : [б. и.], 1997. - С. 4-7.

1998

20. **Покась В.** Здорова нація - запорука благополуччя держави / В. Покась // Дошкільне виховання. - 1998. - № 9. - С. 3-4.

-
21. **Покась В. П.** Концептуальні підходи до соціально-педагогічної підтримки дітей на основі експериментальних досліджень, надбань вітчизняного і зарубіжного досвіду / В. П. Покась // *Обучение, воспитание, адаптация детей с ограниченными физическими или умственными возможностями: сборник научных трудов I научно-практической конференции “Новые информационные технологии в системе специальных учебно-воспитательных учреждений”*, (Феодосия, октябрь 1998 года). – К. : РУНЦ “ДИНИТ”, 1998. – С. 5-9.
22. **Покась В. П.** Реабілітаційна педагогіка на порозі ХХІ століття / В. П. Покась // *Реабілітаційна педагогіка на рубежі ХХІ століття: наук.-метод. збірник, у 2-х ч.* / ред. рада: В. М. Доній, Г. М. Несен [та ін.]. – Київ : ІЗМН, 1998. – Ч. 1. – С. 38-48.

1999

23. **Покась В. П.** Документ, що захищає дитинство / В. П. Покась, О. Я. Савченко // *Дошкільне виховання*. – 1999. – № 1. – С. 4-5.
24. **Покась В. П.** Система діагностики відхилень у розвитку дітей – як засіб створення оптимальних умов їх реабілітації / В. П. Покась // *Нива знань: науково-методичний альманах. Спеціальний випуск: Механізми та критерії діагностики психофізичного розвитку дітей в системі корекційної роботи: Міжнародна науково-практична конференція, 25-28 травня 1999 р.* – Дніпропетровськ : Промінь. – 1999. – Ч. 1. – С. 42-43.
25. **Покась В. П.** Становлення спеціальних шкіл-інтернатів в Україні (1945–1965 рр.) / В. П. Покась // *Дефектологія*. – 1999. – № 1. – С. 51-52.
26. **Покась В. П.** Становлення та розвиток загальноосвітніх шкіл-інтернатів в Україні (1956–1966 рр.) / В. П. Покась // *Рідна школа*. – 1999. – № 1. – С. 74-75.

-
27. **Покась В. П.** Формування змістового простору у галузі спеціальної загальноосвітньої та професійної підготовки дітей / В. П. Покась // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету. Серія: Соціально-педагогічна. Вип. 1: Змістові засади професійної підготовки соціально-педагогічних працівників. – Кам'янець-Подільський: КПДПУ, 1999. – С. 35-40.

2000

28. **Покась В.** Соціально-педагогічні умови оновлення змісту освіти і соціалізації вихованців інтернатних закладів у рамках спільної діяльності Міністерства освіти та Інституту дефектології АПН України / В. Покась // Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі: наук.-метод. збірник / Ін-т дефектології АПН України; [за ред. В. І. Бондаря, К. В. Луцько]. – Київ: [б. и.], 2000. – Вип. 1. – С. 31-35.

2001

29. **Покиданов Г.** Інтернатам вдячні тисячі: (розповідь директора школи-інтернату № 19 м. Києва) [В. П. Покась: Відгук на збірку – “Інтернатам вдячні тисячі”, с. 7-8] / Г. Покиданов. – Київ: Вид-во “Фенікс” УАННП, 2001. – 251 с.
30. **Покась В. П.** Педагогічне управління професійним самовизначенням учнівської молоді: методичний посібник / В. П. Покась, І. Д. Бех, В. М. Мадзігон. – Київ: АПН України, 2001. – 153 с.
31. Соціально-психологіческая служба в образовательно-воспитательных заведениях Украины [Электронный ресурс]: учебное пособие / Ю. Б. Максименко, И. П. Колесник, Л. В. Хомик, **В. П. Покась**, А. С. Аблятипов, Е. П. Беловицкая, В. Н. Норченко [и др.]; МО Автономной Республики Крым, Донецкий ин-т психологии и предпринимательства. – Киев: РУНЦ “ДИНИТ”, 2001. – 100 с.

-
32. **Покась В. П.** Соціально-психологічна служба в освітньо-виховних закладах України: навчально-методичний посібник / В. П. Покась, В. Н. Норченко, Л. В. Хомік. – Київ: РННЦ “ДІНІТ”, 2001. – 100 с.

2003

33. **Покась В. П.** Вітальні слова декана природничо-географічного факультету / В. П. Покась // Сучасні проблеми методичної підготовки вчителів біології, хімії, географії: Всеукраїнська науково-практична конференція (20-22 листопада). – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2003. – С. 6.
34. **Покась В. П.** Проблема вчителя у педагогічній та літературній спадщині М. П. Драгоманова / В. П. Покась // Перші міжнародні драгомановські читання: матеріали (30 вересня – 2 жовтня 2003 р.). / М-во освіти і науки України, АПН України, НПУ імені М. П. Драгоманова; відп. ред. В. П. Андрущенко, укл. Г. І. Волинка, В. П. Сергієнко, Л. Л. Макаренко. – Київ: [б. и.], 2003. – Вип. 1. – С. 185-188.
35. **Покась В. П.** Усиновлення дітей в Україні: науково – методичний посібник-довідник / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; В. П. Покась, О. Л. Копиленко, Л. В. Хомік. – Київ: РННЦ “ДІНІТ”, 2003. – 127 с.

2004

36. **Покась В. П.** Становлення і розвиток географічної освіти та науки у Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова / В. П. Покась // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 4: Географія і сучасність]: збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, НПУ імені М. П. Драгоманова; редкол. В. П. Андрущенко, ...В. П. Покась [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2004. – Вип. 12. – С. 3-12.

2005

37. **Покась В. П.** Вступ до інвайронментальної освіти : навчально-методичний посібник / В. П. Покась, В. Н. Норченко, Л. В. Хомік. – Київ : РННЦ “ДІНІТ”, 2005. – 100 с.
38. **Покась В. П.** Мистецтво вчити вчитися: Інститут природничо-географічної освіти та екології НПУ імені М. П. Драгоманова / В. П. Покась // Країна знань : науково-популярний журнал для юнацтва. – 2005. – № 4 (27). – С. 37-39.
39. Проблеми змісту педагогічної підготовки вчителя у контексті аксіологічності освіти (історичний, теоретико-практичний аспекти) : матеріали Міжнар. наук. конференції, присвяченої 170-річному ювілею НПУ імені М. П. Драгоманова / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; редкол. Л. П. Вовк, О. С. Падалка, Г. Панченко, І. І. Шкурко, Р. А. Семерникова, **В. П. Покась**. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. – 150 с.
40. **Покась В. П.** Становлення і розвиток Інституту природничо-географічної освіти та екології / В. П. Покась // Педагогіка духовності: поступ у третє тисячоліття : матеріали міжнародної наукової конференції, 19 квітня 2005 р. / уклад. Л. Л. Макаренко, О. П. Симоненко. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. – С. 159-163.
41. **Покась В. П.** Становлення та розвиток інтернатних закладів освіти в Україні (1917–2000 рр) : монографія / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; В. П. Покась ; рец. : І. Д. Бех, Ю. Д. Руденко ; наук. ред. Л. П. Вовк. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. – 208 с.

2006

42. **Покась В. П.** Біоетика : навч. посібник для загальноосвітніх закладів різних типів / В. П. Покась, О. І. Плиска, Я. С. Фруктова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. – 114 с.

-
43. Пундик Л. Є. Етика : Молодь, соціум, політика : навчальний посібник / Л. Є. Пундик, **В. П. Покась**, О. І. Плиська ; М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. – 115 с.
44. **Покась В. П.** Етика та психологія сімейних стосунків : навчальний посібник для загальноосвітніх закладів різних типів / В. П. Покась, О. І. Плиська, Я. С. Фруктова ; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. – 93 с.
45. **Покась В. П.** Етика та психологія спілкування : навчальний посібник для загальноосвітніх закладів різних типів / В. П. Покась, О. І. Плиська, Я. С. Фруктова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. – 120 с.
46. **Покась В. П.** Методика навчання етики учнів старших класів : методичний посібник / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; В. П. Покась, О. І. Плиська, Я. С. Фруктова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. – 65 с.
47. Хімічна освіта в контексті Болонського процесу: стан і перспективи : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 18-19 травня 2006 р. / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; ред. **В. П. Покась**. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. – 308 с.
48. Хімічна освіта в контексті Болонського процесу: стан і перспективи : програма Всеукр. наук.-практ. конференції, 18-19 травня / М-во освіти і науки України, Науково-методичний центр вищої освіти, Науково-методичний центр середньої освіти, Київський нац. ун-т імені Т. Г. Шевченка, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; редкол. В. П. Андрущенко, В. П. Бех, ...**В. П. Покась** [та ін.]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. – 11 с.

2007

49. Етика та психологія сімейних стосунків : навчальний посібник для загальноосвітніх закладів / **В. П. Покась**, О. І. Плиська, Я. С. Фруктова, В. В. Лазоришинець. – Київ : Рада, 2007. – 120 с.
50. Методика навчання етики учнів старших класів : методичний посібник / **В. П. Покась**, О. І. Плиська, Я. С. Фруктова, В. В. Лазоришинець. – Київ : Українське агентство інформації та друку “Рада”, 2007. – 80 с.
51. Нові концепції викладання іноземної мови в контексті Болонського процесу: програма Всеукраїнської науково-методичної конференції, 7 листопада 2007 р. / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; редкол. : **В. П. Покась** [та ін.]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. – 21 с.
52. **Покась В. П.** Стан екологічної освіти у Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова / **В. П. Покась**, Ю. А. Скиба // Роль освіти, просвіти та поінформування при вирішенні проблеми небезпечних відходів та непридатних пестицидів в Україні : матеріали міжнародного круглого столу, 7 лютого 2007 р. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. – С. 8-13.

2008

53. Єдність навчання і наукових досліджень – головний принцип університету : програма звітно-наукової конференції викладачів ун-ту за 2007 р., 5-6 лютого 2008 р. / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова ; редкол. **В. П. Андрущенко**, Г. І. Волинка, ...**В. П. Покась** [та ін.]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. – 10 с.

-
54. Навчально-методичний комплекс фахової підготовки бакалаврів : збірник навчальних програм для студентів спеціальності 6.070800 “Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування” / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; за ред. : **В. П. Покася**, Ю. А. Скиби. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. – Ч. 1. – 242 с. – (До 175-річчя Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова).

2009

55. **Покась В. П.** Інтернатна освіта: інноваційні підходи розвитку / В. П. Покась // Інноваційні стратегії розвитку освіти: філософсько-педагогічний дискурс : науково-практичний семінар 23-24 жовтня 2009 р. – Київ, 2009. – С. 8.
56. Інститут природничо-географічної освіти та екології / **В. П. Покась** [та ін.] // Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. 1834–2004. Історія. Сьогодення. Перспективи – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – С. 104-112. – До 170-річчя Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.
57. **Покась В. П.** Інтернатна освіта у полікультурному просторі XXI століття / В. П. Покась // Освіта в полікультурному просторі XXI століття: пошук стратегічних пріоритетів : науково-практичний семінар, 10-12 вересня 2009 р. – Київ, 2009. – С. 22-23.
58. Навчально-методичний комплекс фахової підготовки бакалаврів : збірник навчальних програм для студентів спеціальності 6.040104 “Географія” / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; ред. **В. П. Покась**, В. Г. Щабельська, С. В. Міхелі, В. В. Ковтун. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – Ч. 1. – 216 с. – (До 175-річчя Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова).

-
59. **Покась В. П.** Узгодження ринку освітніх послуг з потребами ринку праці в місті Києві: стан, проблеми, перспективи / В. П. Покась, Л. А. Покась, Я. С. Фруктова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – 174 с.
60. **Покась В. П.** Філософія інтернатної освіти: трансформація в контексті соціальних змін / В. П. Покась // Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, 8-9 жовтня 2009 р. – Тернопіль, 2009. – С. 9.
61. Шевченків край. Історико-етнографічне дослідження: до 195-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка / кер. авт. кол. В. Щербатюк; голова редкол. Є. Моїсєєв. – Київ: Наук. думка, 2009. – 546 с.: іл. – (Історія регіонів України).

2010

62. **Покась В. П.** Благодійництво у розвитку інтернатної освіти та виховання / В. П. Покась // Гілея. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки: наук. вісник: зб. наук. праць / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Українська АН; [голов. ред. В. М. Вашкевич]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, ВІР УАН, 2010. – Вип. 42. – С. 453-459.
63. **Покась В. П.** Вітальні слова. Заключні слова / В. П. Покась // Нові концепції викладання іноземної мови в світлі сучасних вимог: матеріали Міжнародної науково-методичної конференції, 11 листопада 2010 року / укл. Г. А. Турчинова, О. О. Єременко-Гасюк, М. О. Шутова. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – С. 5, 20.
64. **Покась В.** Дитиноцентризм як принцип управління системою інтернатної освіти / В. Покась // Вісник інституту розвитку дитини. Серія: Філософія. Педагогіка. Психологія: збірник наукових праць / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; редкол. В. П. Андрущенко (голова) [та ін.]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – Вип. 10. – С. 16-24. – Бібліогр. в кінці ст.

-
65. **Покась В. П.** Досвід організації навчально-виховної роботи у школах-інтернатах / В. П. Покась // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності. Альманах: збірник наукових праць. – Київ: Вид. центр КНЛУ, 2010. – Вип. 25. – С. 406-417.
66. **Покась В. П.** Життєвий і творчий шлях Василя Михайловича Бровдія: до 75-річчя від дня народження / В. П. Покась, І. А. Акімов // Професор Василь Михайлович Бровдій: біобібліографічний покажчик до 75-річчя від дня народження / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – С. 4-14. – Серія “Вчені НПУ імені М. П. Драгоманова”.
67. **Покась В. П.** Загальноосвітні школи-інтернати як навчально-виховні заклади нового типу: особливості становлення та розвитку / В. П. Покась // Нова парадигма. Філософія. Політологія. Соціологія: журн. наук. праць / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Творче об-ня “Нова парадигма”; голов. ред. В. П. Бех. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – Вип. 98. – С. 55-67. – Літ.: 12 н.
68. **Покась В.** Зарубіжний досвід створення та функціонування інтернатних закладів освіти: приклад для України / В. Покась // Гуманітарний вісник Державного вищого навчального закладу “Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди. Педагогіка. Психологія. Філософія”: зб. наук. праць / редкол. В. П. Андрущенко [и др.]; М-во освіти і науки України, Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун-т імені Г. Сковороди. – Переяслав-Хмельницький, 2010. – Вип. 19. – С. 394-400.
69. Збірник типових навчальних програм для студентів спеціальності 7.040100, 8.040100 “Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування” / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Ін-т природничо-географічної освіти та екології, Кафедра екології; авт.: Ю. А. Скиба, Н. В. Коржунова [та ін.]; за ред.: **В. П. Покася**, Ю. А. Скиби. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – 103 с.

-
70. **Покась В. П.** Інтернатна освіта: історія становлення та розвитку в Україні / В. П. Покась // Вища освіта України : теоретичний та науково-методичний часопис. – Київ : Педагогічна преса, 2010. – № 2. – С. 109-116.
71. **Покась В. П.** Інтернатна освіта як об'єкт реалізації гуманістичної філософії освіти / В. П. Покась // Гілея. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки : наук. вісник : зб. наук. праць / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Українська АН ; [голов. ред. В. М. Вашкевич]. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – Вип. 37. – С. 426-431.
72. **Покась В. П.** Інтернатні заклади освіти: філософія, історія, стратегія розвитку : монографія / В. П. Покась ; М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – 277 с.
73. **Покась В. П.** Лікувально-реабілітаційна робота в інтернатних закладах / В. П. Покась // Гілея. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки : наук. вісник: зб. наук. праць / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Українська АН ; [голов. ред. В. М. Вашкевич]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – Вип. 43 (№ 1) – С. 415-422.
74. Навчально-методичний комплекс фахової підготовки спеціалістів та магістрів : збірник навчальних програм для студентів спеціальності 7.040104 “Географія”, 8.040104 “Географія” / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Ін-т природничо-географічної освіти та екології ; авт. : К. О. Буткалюк, В. В. Загородній [та ін.] ; [за ред. **В. П. Покася**, В. Г. Щабельської]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – Ч. 2. – 141 с.
75. **Покась В.** Нова парадигма розвитку реабілітаційної педагогіки у ХХІ столітті / В. Покась // Нова парадигма. Філософія. Політологія. Соціологія : журн. наук. праць / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Творче об-ня “Нова парадигма” ; голов. ред. В. П. Бех. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – Вип. 99. – С. 73-80.

-
76. Нові концепції викладання іноземної мови у світлі сучасних вимог : програма Всеукр. наук.-метод. конференції, 11 листопада / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; редкол. Г. В. Турчинова, ...О. О. Єременко, **В. П. Покась** [та ін.]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – 20 с.
77. **Покась В. П.** Організаційно-педагогічні проблеми створення та розвитку спеціальних шкіл-інтернатів / В. П. Покась // Гілея. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки : Наук. вісник : зб. наук. праць. / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Українська АН ; [шеф-ред. В. П. Андрущенко ; голов. ред. В. М. Вашкевич]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – Вип. 40. – С. 335-343.
78. **Покась В. П.** Організація педагогічного процесу в дитячих будинках / В. П. Покась // Нова парадигма. Філософія. Політологія. Соціологія : [журн. наук. праць] / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Творче об-ня “Нова парадигма” ; голов. ред. В. П. Бех. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – Вип. 97. – С. 36-45
79. **Покась В. П.** Основні екзистенціали інтернатної освіти / В. П. Покась // Нова парадигма. Філософія. Політологія. Соціологія : [журн. наук. праць]. / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Творче об-ня “Нова парадигма” ; голов. ред. В. П. Бех. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – Вип. 96. – С. 40-51
80. **Покась В.** Перепідготовка та використання кадрів інтернатної освіти як державна проблема / В. Покась // Вісник інституту розвитку дитини. Серія: Філософія. Педагогіка. Психологія : збірник наукових праць / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; редкол. В. П. Андрущенко (голова) [та ін.]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – Вип. 12. – С. 18-24. – Бібліогр. в кінці ст.
81. **Покась В. П.** Правова регуляція інтернатного виховання учнів / В. П. Покась // Шості юридичні читання : Правова культура, правова свідомість і право : Міжнародна наукова конференція, 22-23 квітня / М-во освіти і науки України, НАН України, ...Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова [та ін.]. – Київ, 2010. – С. 26.

-
82. **Покась В. П.** Соціальний захист дітей в інтернатних закладах / В. П. Покась // Вісник Інституту розвитку дитини. Серія: Філософія. Педагогіка. Психологія: зб. наук. праць / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – Вип. 11. – С. 35-40. – Бібліогр. в кінці ст.
83. **Покась В. П.** Філософія інтернатної освіти: стан та перспективи розвитку / В. П. Покась // Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології. IV Міжнародна науково-практична конференція, присвячена 85-річчя доктора педагогічних наук, професора, академіка С. Я. Дем'янчука. 14-15 жовтня. – Рівне, 2010. – С. 8.
84. **Покась В. П.** Філософія інтернатної освіти: сутність та стратегія реалізації / В. П. Покась // Гілея. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки: наук. вісник: зб. наук. праць / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Українська АН; [голов. ред. В. М. Вашкевич]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – Вип. 32. – С. 236-241.

2011

85. **Покась В. П.** Виховання дітей інтернатних закладів / В. П. Покась // Інноваційні технології в дошкільній освіті: духовний розвиток дитини: Всеукраїнський науково-методичний семінар, 19 травня 2011 р. – Київ, 2011. – С. 21.
86. **Покась В. П.** Загальноосвітні школи-інтернати як навчально-виховні заклади нового типу: особливості становлення та розвитку / В. П. Покась // Гілея. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки: зб. наук. праць. / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Українська АН; [голов. ред. В. М. Вашкевич]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – Вип. 44 (№ 2). – С. 502-516. – Літ. : 22 н.

-
87. **Покась В. П.** Нова парадигма розвитку реабілітаційної педагогіки у ХХІ столітті / В. П. Покась // Нова парадигма. Філософія. Політологія. Соціологія : журн. наук. праць / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Творче об'єднання "Нова парадигма" ; голов. ред. В. П. Бех. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – Вип. 99. – С. 73-79.
88. **Покась В. П.** Організація навчальної роботи в школах-інтернатах у період їх становлення / В. П. Покась // Вища освіта України: теоретичний та науково-методичний часопис. – Київ : Педагогічна преса, 2011. – № 1. – С. 55-62.
89. **Покась В. П.** Організація навчальної роботи в школах-інтернатах у період їх становлення / В. П. Покась // Нова парадигма. Філософія. Політологія. Соціологія : журн. наук. праць / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Творче об'єднання "Нова парадигма" ; голов. ред. В. П. Бех. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – Вип. 100. – С. 83-93.
90. Освіта та наука у вимірах ХХІ століття : матеріали студ. звітно-наук. конференції, 19-20 квітня 2011 р. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; редкол. В. П. Андрущенко, В. П. Бех, ...**В. П. Покась** [та ін.]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – 381 с.
91. **Покась В. П.** Особливості розвитку інтернатних закладів в період глобалізації / В. П. Покась // Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології : V Міжнародна науково-практична конференція. – Переяслав-Хмельницький, 2011. – С. 10.
92. **Покась В. П.** Правова регуляція діяльності інтернатних закладів / В. П. Покась // Сьомі юридичні читання: Культура і право на початку століття : Міжнародна наукова конференція, 19-20 травня / М-во освіти і науки України, НАН України, ...Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова [та ін.]. – Київ, 2011. – С. 28.

-
93. **Покась В.** Проблеми “інтернатної освіти” та філософія їх подолання в процесі розвитку громадянського суспільства / В. Покась // Вісник інституту розвитку дитини. Серія: Філософія. Педагогіка. Психологія. : збірник наукових праць / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; редкол. В. П. Андрущенко [та ін.]. - Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. - Вип. 16. - С. 56-64.
94. **Покась В.** Проблеми підготовки кадрів для роботи в системі інтернатної освіти / В. Покась // Вісник інституту розвитку дитини. Серія: Філософія. Педагогіка. Психологія : зб. наук. праць / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; редкол. В. П. Андрущенко (голова) [та ін.]. - Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. - Вип. 14. - С. 56-62. - Бібліогр. в кінці ст.
95. **Покась В.** Проблеми підготовки кадрів для роботи в системі інтернатної освіти / В. Покась // Гуманітарний вісник державного вищого навчального закладу “Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди”. Педагогіка. Психологія. Філософія : збірник наукових праць / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун-т імені Г. Сковороди; редкол. В. П. Коцур [та ін.]. - Переяслав-Хмельницький : [б. и.], 2011. - Вип. 21. - С. 460-465.
96. **Покась В. П.** Соціально-педагогічні умови оновлення змісту освіти і соціалізації вихованців інтернатних закладів / В. П. Покась // Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент : збірник наукових праць / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; редкол. В. П. Андрущенко [та ін.]. - Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. - Вип. 6. - С. 207-213.

-
97. **Покась В. П.** Філософські та соціально-педагогічні аспекти корекційної роботи з дітьми у спеціальних інтернатних закладах освіти / В. П. Покась // Гуманітарний вісник Державного вищого навчального закладу “Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди. Педагогіка. Психологія. Філософія” : зб. наук. праць / редкол. В. П. Андрущенко [и др.]; М-во освіти і науки України, Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун-т імені Г. Сковороди; голов. ред. В. П. Коцур. – Переяслав-Хмельницький, 2011. – Вип. 22. – С. 304-307.
98. **Покась В. П.** Філософія розвитку інтернатних закладів в епоху глобалізації / В. П. Покась // Основні напрями модернізації вищої освіти в контексті викликів епохи : науково-практична конференція до 20-річчя незалежності України, 16-17 червня. – Київ-Глухів, 2011. – С. 9.
99. Хімічна освіта в контексті хімічної безпеки: стан, проблеми і перспективи : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, 25-26 лютого 2011 р. / М-во освіти і науки України, Харківський нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Вінницький держ. пед. ун-т імені М. Коцюбинського, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; редкол. : **В. П. Покась** [та ін.]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – 214 с.
100. **Покась В.** Шкільництво в Україні: становлення та історична генеза інтернатної освіти / В. Покась // Рідна школа. – 2011. – № 3 (975). – С.43-47.

2012

101. Ніколаєнко В. В. Англійська мова для вступників до магістратури зі спеціальностей: 804010401 “Географія”, 8.14010301 “Туризмознавство” (за видами): навч. посібник для студентів, бакалаврів, аспірантів вищ. навч. закладів / В. В. Ніколаєнко, Л. В. Петько, В. І. Давиденко; за ред.: **В. П. Покася**, В. І. Гончарова; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. [Рек. Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (лист 1.4/18-Г-188 від 31.03.2011 р.)]. – 2-ге вид., доп. і випр. – Київ: Україна, 2012. – 150 с.
102. Єдність навчання і наукових досліджень – головний принцип університету: збірник наукових праць звітно-наукової конференції викладачів ун-ту за 2011 р., 9-10 лютого 2012 р. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; [редкол. В. П. Андрущенко, ... **В. П. Покась** [та ін.]]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – Ч. 1. – 294 с.
103. Єдність навчання і наукових досліджень – головний принцип університету: збірник наукових праць звітно-наукової конференції викладачів ун-ту за 2011 рік, 9-10 лютого 2012 р. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; [редкол. В. П. Андрущенко, **В. П. Покась** [та ін.]]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – Ч. 2. – 291 с.
104. Магістратура: Система підготовки магістрів в університеті. Інформаційні пакети магістерських програм підготовки / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; редкол. В. П. Андрущенко, ...**В. П. Покась** [та ін.]]. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – 353 с.

-
105. Віталій Покась : “Ми запроваджуємо екологічну освіту і виховання” / **В. Покась** : спілкувався С. Русаков // Педагогічні кадри / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – 2012. – № 6 (1626), вересень. – С. 5 (фото).
106. **Покась В. П.** Підготовка та використання педагогічних кадрів інтернатних закладів освіти як державна проблема / В. П. Покась // Вища освіта України : теоретичний та науково-методичний часопис. Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології. Т. 1 : VI Міжнародна науково-практична конференція, 1-2 листопада / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. акад. пед. наук України, Ін-т вищої освіти НАПН України ; голов. ред. В. П. Андрущенко. – Київ, 2012. – № 3 (46). – С. 153-160.

2013

107. Єдність навчання і наукових досліджень – головний принцип університету : збірник наукових праць звітно-наукової конференції викладачів університету за 2012 рік, 9-10 лютого 2013 року / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; [редкол. В. П. Андрущенко, ...**В. П. Покась** [та ін.]]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – 403 с.
108. **Покась В. П.** Інноваційні методи екоконтролю : навчальний посібник для студентів спеціальності “Екологія, охорона навколишнього середовища” / В. П. Покась, Н. О. Волошина, О. М. Лазебна. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – 140 с.
109. **Покась В. П.** Підготовка екологів в умовах педагогічного університету / В. П. Покась // Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології : VII Міжнародна науково-практична конференція (1-4 жовтня 2013 рік). – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – С. 18.

2014

110. **Покась В. П.** Гуманізація процесу підготовки студентів інституту природничо-географічної освіти та екології // Гуманізація підготовки студентів інституту природничо-географічної освіти та екології в контексті Педагогічної конституції Європи : матеріали науково-практичної конференції, 28-29 квітня, 2014 р. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – С. 7.
111. Єдність навчання і наукових досліджень – головний принцип університету : збірник наукових праць звітно-наукової конференції викладачів університету за 2013 рік, 4-6 лютого 2014 року / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; [редкол. В. П. Андрущенко, А. Г. Авдієвський, ...**В. П. Покась** [та ін.]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – 214 с.
112. Волошина Н. О. Інноваційні методи екологічного контролю : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.04010601 “Екологія та охорона навколишнього середовища” / Н. О. Волошина, О. М. Лазебна, **В. П. Покась** ; М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – 177 с.
113. **Покась В. П.** Нові підходи у викладанні іноземної мови у ВНЗ // Нові концепції викладання іноземної мови в світлі сучасних вимог : матеріали Міжнародної науково-методичної конференції, 5 листопада 2014 року / укл. Г. А. Турчинова, О. О. Єременко-Гасюк, М. О. Шутова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – С. 6.
114. Освіта та наука у вимірах ХХІ століття : матеріали студентської звітно-наукової конференції, 15-17 квітня 2014 р. / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; [ред. колегія В. П. Андрущенко, В. П. Бех, ...**В. П. Покась** [та ін.]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – Вип. 4. – 292 с.

-
115. Проблеми та перспективи розвитку науково-навчального центру “Синеvir” : матеріали наук.-практ. конференції викладачів і студентів, 28-29 березня 2014 р., м. Київ / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; [ред. колегія В. П. Андрущенко, **В. П. Покась** ... [та ін.]]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – 297 с. – (До 180-річчя Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова).
116. **Покась В. П.** Філософські аспекти екологічної освіти / В. П. Покась // Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології: IX Міжнародна науково-практична конференція (21-23 жовтня 2015 р.). – Київ-Кам’янець-Подільський, 2015. – С. 10.

2015

117. Волошина Н. О. Екологічна епідеміологія та епізоотологія : навчально-методичний посібник для фахової підготовки освітнього ступеня “Бакалавр” спеціальності “Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування” / Н. О. Волошина, О. М. Лазебна, **В. П. Покась** ; М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – 234 с.
118. Інститут природничо-географічної освіти та екології / **В. П. Покась** [та ін.] // Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова : 180 років [буклет]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – С. 28-29.
119. С. І. Івченко: письменник, вчений, педагог / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; [уклад. : І. С. Івченко, А. С. Івченко ; заг. ред. і передм. **В. П. Покася**]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – 262 с. : фото.
120. **Покась В. П.** Філософські аспекти екологічної освіти / В. П. Покась // Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології: IX Міжнародна науково-практична конференція, 21-23 жовтня 2015 р. – Київ-Кам’янець-Подільський, 2015. – С. 10.

2016

121. **Покась В. П.** Життєвий і творчий шлях Василя Михайловича Бровдія / В. П. Покась, І. А. Акімов // Василь Михайлович Бровдій: біобібліографічний покажчик / упоряд. бібліогр. покажчика Н. І. Тарасова, І. Л. Вегера ; наук. ред. Л. В. Савенкова ; М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – 3-тє вид., допов. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. – С. 5-15. – Серія “Вчені НПУ імені М. П. Драгоманова”.
122. **Покась В. П.** Становлення та розвиток екологічної освіти в Україні / В. П. Покась // Різдвяні педагогічні читання: новий вчитель для нової української школи: Всеукраїнська науково-практична конференція до 175-річчя з дня народження М. П. Драгоманова (23-25 грудня 2016 року). – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. – С. 10.

2017

123. Бакалаврська робота на факультеті природничо-географічної освіти та екології: методичні рекомендації до захисту та оформлення / за ред. **В. П. Покася**, В. Г. Щабельської. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. – 29 с.
124. **Покась В. П.** Педагогічні технології у навчальному процесі / В. П. Покась, Л. А. Покась // Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі (XXIV Каришинські читання): матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 18-19 травня 2017 року). – Полтава, 2017. – С. 228-229.
125. **Покась В. П.** Щоденник пропедевтичної практики для студентів III курсу заочної форм навчання / В. П. Покась, Л. А. Покась, М. М. Білянська. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. – 43 с.

Дисертації, автореферати В. П. Покася

126. **Покась Віталій Петрович.** Соціально-педагогічні основи становлення та розвитку загальноосвітніх шкіл-інтернатів в Україні (1956–1966 рр.): дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Покась Віталій Петрович; Ін-т проблем виховання АПН України. – Київ, 1999. – 157 л. + дод. – л. 138-157.
127. **Покась Віталій Петрович.** Соціально-педагогічні основи становлення та розвитку загальноосвітніх шкіл-інтернатів в Україні (1956–1966 рр.): автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Покась Віталій Петрович; Ін-т проблем виховання АПН України. – Київ, 1999. – 17 с.
128. **Покась Віталій Петрович.** Зміна філософської парадигми управління навчально-виховним процесом інтернатних закладів освіти України: дис. ... докт. філософ. наук: 09.00.10 / В. П. Покась; наук. консультант В. П. Андрущенко; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2012. – 401 с.
129. **Покась Віталій Петрович.** Зміна філософської парадигми управління навчально-виховним процесом інтернатних закладів освіти України: автореферат дис. ... докт. філософ. наук: 09.00.10 / В. П. Покась; наук. консультант В. П. Андрущенко; Нац пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2012. – 32 с.

Публікації про В. П. ПОКАСЯ

130. Академія наук вищої школи України : довідник. 1992–2007 рр. / за ред. М. І. Дробнохода. – Київ, 2007. – С. 148.
131. Андрущенко В. П. Наш Університет. Дорога до Храму... – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – Згадано про В. П. Покася на с. 203, 205 (фото), 305. – (Серія “До 175-річчя НПУ імені М. П. Драгоманова”).
132. Андрущенко В. П. Роздуми про освіту: Статті, нариси, інтерв'ю / В. П. Андрущенко. – Київ: Знання України, 2004. – Згадано В. П. Покася на с. 530.
133. Відомий-невідомий Михайло Драгоманов : науковий збірник до 170-річчя від дня народження М. П. Драгоманова / упоряд.: В. Погребенник, С. Шевчук, Н. Осмак; Мін-во освіти, науки, молоді та спорту України; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – С. 338, 371.
134. Віталій Покась: “Ми запроваджуємо екологічну освіту і виховання” / В. Покась: спілкувався С. Русаков // Педагогічні кадри / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – 2012. – № 6 (1626), вересень. – С. 5, 7 (фото).
135. Гончаренко О. “Резерви є, і ми маємо їх використати” / О. Гончаренко // Педагогічні кадри / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – 2007. – № 10 (1581), листопад. – Згадано про В. П. Покася на с. 2.
136. Гордість нашого міста // Вісник Городищини. – № 53 (9739). – 2007. – С. 3.
137. Городищина / уклад. Т. М. Горідько. – Городище: “Інтроліга ТОР”, 2011. – Про В. П. Покася на с. 4, 6.

-
138. Дефектологічний словник : навчальний посібник / за редакцією В. І. Бондаря, В. М. Синьова. – Київ : “МП Леся”, 2011. – Про В. П. Покася на с. 355.
139. Нащадок писаря війська Запорозького : Покась Віталій Петрович // Жадько В. Обрані педагогікою : художньо-документальні нариси, у двох книгах / В. Жадько. – Київ : ВПК “Експрес-Поліграф”, 2014. – Кн. 1: Просвітники-педагоги. – Кн. 2: Подвижники педагогіки. – С. 513-524. – До 180-річчя Нац. пед. ун-ту імені М. П. Драгоманова.
140. Жадько В. Черкащина : універсальна енциклопедія : документально-публіцистичне наукове фотоілюстроване історичне видання / авт.-упоряд В. О. Жадько. – Київ : ВПК “Експрес-Поліграф”, 2010. – 1104 с. – Про В. П. Покася на с. 1068-1069.
141. Інститут природничо-географічної освіти та екології // Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. – Про В. П. Покася на с. 9, 18 (фото).
142. Інститут природничо-географічної освіти та екології // Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. 1834–2004. Історія. Сьогодення. Перспективи – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – С. 104. – До 170-річчя Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.
143. Інститут природничо-географічної освіти та екології // Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова: Alma mater – 175 років з дня заснування : [буклет] / роб. група : В. П. Андрущенко, Г. І. Волинка, О. С. Падалка [та ін.]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – Про В. П. Покася на с. 13,48, 60 (фото).
144. Інститут природничо-географічної освіти та екології // Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова : 180 років [буклет]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – С. 28-29.

-
145. Історичний календар / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; авт.-упоряд. В. О. Жадько. – Київ : Преса України, 2015. – 808 с. – (Про В. П. Покася на с. 432).
146. Кращі освітяни 2012 року / [В. П. Покася] за монографію “Інтернатні заклади освіти: філософія, історія, стратегія розвитку” визнано кращим освітянином року, лауреатом відзнаки “Малиновий дзвін душі” // Освіта. – 2013. – № 1-2. – С. 10.
147. Національний педагогічний університет імені Михайла Драгоманова. Історичний нарис. 1920–2000 / укл. : П. В. Дмитренко, О. Л. Макаренко. – Київ : Четверта хвиля, 2000. – 220 с. – Про В. П. Покася на с. 124.
148. Під синім небом – природничо-географічний факультет // Освіта. – 2000. – № 30 (48500). – С. 2.
149. Покась В. П. // Професори Національношопедагогічного університету імені М. П. Драгоманова : біографічний довідник 1997–2005 рр. / упоряд. В. П. Бех, Г. І. Волинка ; за ред. В. П. Андрущенко. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. – С. 169.
150. Плугатор І. Б. Теорія і практика опіки дітей і молоді в Україні (1945–1990 рр. : автореф. дис. ... канд. пед. наук, 13.00.01 / І. Б. Плугатор. – Івано-Франківськ, 2007. – Посилання на В. П. Покася, с. 2.
151. Професори Національношопедагогічного університету імені М. П. Драгоманова : біобібліографічний довідник 1944–2009 рр. / укл. : Г. І. Волинка, О. С. Падалка, Л. Л. Макаренко ; за заг. ред. В. П. Андрущенко. – 2-е вид. ; доп. і перероб. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – С. 289. – (Серія “Вчені НПУ імені М. П. Драгоманова”; До 175-річчя НПУ імені М. П. Драгоманова).
152. Синев В. Н. Мои друзья – от “А” до “Я” / В. Н. Синев. – Київ : “МП Леся”, 2010. – Присвячено В. П. Покася на с. 115-116.
153. Спеціальна педагогіка: Понятійно-термінологічний словник / за редакцією академіка В. І. Бондаря. – Луганськ : Альма-матер, 2003. – Про В. П. Покася на с. 292-293.

-
154. Токарук Л. С. Організаційно-адаптивне управління навчально-виховним процесом у загальноосвітніх школах-інтернатах. 13.00.01 : автореф. дис. ... канд. пед. наук / Л. С. Токарук. – Київ : НУ ім. Тараса Шевченка, 2007. – 20 с.
155. Тугай А. М. Київський центр вищих навчальних закладів / А. М. Тугай, Т. В. Девтерова, І. В. Девтеров. – Київ, 2002. – С. 249-250.
156. Указ президента України № 1677 від 30 листопада 2005 року про присвоєння почесного звання “Заслужений працівник освіти України” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// zakon5.rada.gov.ua/lams/show/1677/2005](http://zakon5.rada.gov.ua/lams/show/1677/2005)
157. Указ президента України про відзначення державними нагородами України працівників Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова за значний особистий внесок у розвиток вищої освіти в Україні, підготовку висококваліфікованих фахівців, багаторічну плідну наукову і педагогічну діяльність та з нагоди 175-річчя університету // Педагогічні кадри / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – 2010. – № 2 (1606) лютий. – С. 1.
158. Управління педагогічним університетом : Статті. Доповіді. Звіти. 2003–2010 рр. / В. П. Андрущенко ; Міністерство освіти і науки України ; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова ; ред. рада : А. Т. Авдієвський, В. П. Бех, Р. М. Вернидуб, П. В. Дмитренко, А. Г. Кудін, В. П. Лавриненко, О. С. Падалка. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – 952 с. – Згадано про В. П. Покася на с. 14, 132, 551, 555, 614.
159. Яковлева В. А. Особливості організації та змісту гуманістичного виховання учнів 5-9 класів шкіл-інтернатів у позаурочній діяльності. 13.00.07 : автореф. дис. ... канд. пед. наук / В. А. Яковлева. – Луганськ, 2004. – С. 2, 7.
160. Чос В. Земляк -академік / В. Чос // Вісник Городища. – 2012. – № 31 (10132). – С. 4.
161. Забезпечує екологічне мислення поколінь : (Розробка нац. програми “Освіта”) // Освіта / Всеукр. гром.-політ. тиск – 2012. – 1-8 серп., № 34 (5521). – С. 7.

-
162. Бібліографічний покажчик друкованих праць співробітників НПУ імені М. П. Драгоманова за 1990–1999 роки / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова ; уклад. : Н. І. Тарасова, І. В. Позднякова, Г. І. Шаленко [та ін.]. – Київ, 2009. – Вип. 5. – 420 с. – (До 175-річчя НПУ імені М. П. Драгоманова). – Іменний покажчик про В. П. Покася на с. 414.
163. Бібліографічний покажчик друкованих праць співробітників НПУ імені М. П. Драгоманова за 2000–2007 роки / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова ; уклад. : Н. І. Тарасова [та ін.]. – Київ, 2011. – Вип. 6, ч. 2. – 500 с. – Іменний покажчик про В. П. Покася на с. 493.
164. Бібліографічний покажчик друкованих праць співробітників НПУ імені М. П. Драгоманова за 2008–2012 роки / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова ; уклад. : Н. І. Тарасова, Г. І. Шаленко, Ю. І. Левченко, О. Л. Хархун. – Київ, 2016. – Вип. 7, ч. 3. – 520 с. – Іменний покажчик про В. П. Покася на с. 515.
165. Бібліографічний покажчик друкованих праць співробітників НПУ імені М. П. Драгоманова за 2014 р / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова ; уклад. : Н. І. Тарасова ; бібліогр. ред. Г. І. Шаленко. – Київ, 2016. – Вип. 9. – 370 с. – Іменний покажчик про В. П. Покася на с. 365.
166. Терепищій С. О. Сучасні освітні ландшафти / Сергій Олександрович Терепищій. – Київ : Видавництво “Фенікс”, 2016. – С. 17.

Фотомиттєвості життя

СІМ'Я

Мама - ПОКАСЬ ЄВДОКІЯ ДЕМИДІВНА

Батько - ПОКАСЬ ПЕТРО ЯКОВИЧ

З батьками та сестрою Валентиною (1965 рік)

*Студент-випускник природничо-географічного факультету,
КДПУ ім. М. О. Горького 1984 року*

Студентські роки. Написання кваліфікаційної роботи (1984 рік)

Директор студентського містечка. 1984 рік

Місто Канів. На могилі Великого Кобзаря (квітень, 1984 рік)

Одруження (21 вересня 1984 рік)

Відпочинок з сім'єю у Ялті (1992 рік)

Різдво в Європі. Чехія, м. Карлові Вари (січень, 2005 рік)

Польща, місто Кутна Гора. Храм святої Барбари (січень 2005 рік)

Фінляндія, місто Гельсінкі. Біля православного собору (2005 рік)

Швеція, місто Стокгольм. Парламент (травень, 2005 рік)

Місто Санкт-Петербург. Біля пам'ятника Кутузову (травень 2005 рік)

Франція, місто Версаль (8 травня 2006 рік)

Франція, місто Париж. Відвідання Лувру – королівського палацу, найбільшого музею світу (2006 рік)

Франція, місто Париж. З дружиною біля головного собору Парижа Нотр-Дам де Парі (собор Паризької Богоматері), який стоїть у самому центрі міста на острові Сіте (місце, звідки починалася забудовуватися Франція) (2006 рік)

Бельгія, місто Брюссель (2006 рік)

*Нідерланди, місто Амстердам.
Біля університету (2006 рік)*

Герцогство Люксембург (травень, 2006 рік)

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

*Виступ В. П. Покася, начальника управління
дошкільних та інтернатних закладів
Міністерства освіти України,
в Корсунь-Шевченківському педагогічному
училищі (1993 рік)*

*З ректорами ВНЗ України на
I Всеукраїнському з'їзді працівників
освіти. Зліва на право: М. І. Шкіль,
Р. І. Крижанівська, М. І. Дробноход,
Г. І. Артемчук (1993 рік)*

Офіційний візит до Мюнхена (1997 рік)

*Місто Дніпропетровськ.
Відкриття Всеукраїнської науково-практичної конференції (1997 рік)*

Офіційний візит до Ізраїлю. Місто Яффа. (1997 рік)

*Офіційна поїздка до Ізраїлю. Стіна Плача.
(1997 рік)*

Офіційна поїздка. Велика Британія, місто Лондон. Біг-Бен (1999 рік)

Захист кандидатської дисертації (22 червня 1999 року)

*Науково-практична конференція у Дніпропетровську.
У президії В. Г. Кремень, В. І. Бондар, В. П. Покась та інші (1999 рік)*

*Засідання Вченої ради факультету:
перший проректор НПУ імені М. П. Драгоманова професор Ю. П. Гудзь
(2000 рік)*

За робочим місцем (2001 рік)

*На зборах трудового колективу НПУ імені М. П. Драгоманова.
Поруч професори О. С. Падалка і О. Г. Мороз (2002 рік)*

*Студентська збірна футбольна команда факультету
після виграшної гри (2003 рік)*

З випускницею факультету Г. Д. Нестеренко, Героєм праці (2005 рік)

У кабінеті (2007 рік)

Естонія, місто Тарту. Відвідання університету (квітень, 2008 рік)

З колегами.

*Зліва направо: перший проректор НПУ імені М. П. Драгоманова Р. М. Вернидуб,
директор Інституту педагогіки і психології, В. І. Бондар,
директор Інституту філософської освіти і науки І. І. Дробот (2010 рік)*

*Президент України Віктор Ющенко
вручає Орден "За заслуги" III ступеня (Палац "Україна" (січень 2010 рік)*

Офіційний візит до Китаю (2011 рік)

Китай, місто Пекін. Велика Китайська стіна (2011 рік)

Захист докторської дисертації (2012 рік)

Захист докторської дисертації (2012 рік)

З директором Інституту проблем виховання НАПН України І. Д. Бехом та директором Інституту філософської освіти і науки НПУ імені М. П. Драгоманова І. І. Дроботом (2012 рік)

З друзями: виконавчий директор спілки ректорів України С. Д. Омельченко, директор Інституту філософської освіти і науки І. І. Дробот, директор Інституту іноземної філології В. І. Гончаров, які прийшли підтримати майбутнього доктора філософських наук (2012 рік)

*З проректором з навчально-методичної роботи гуманітарних інститутів
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
Б. І. Андрусишиним (2013 рік)*

Нагородження студентів ректорськими та іменними стипендіями (2014 рік)

*Нові концепції викладання іноземної мови в світлі сучасних вимог.
Міжнародна науково-методична конференція (5 листопада 2014 рік)*

*Студентська науково-практична конференція
“Екологічні проблеми сучасності” на факультеті
природничо-географічної освіти та екології (квітень 2016 рік)*

Посвята першокурсників-природничиківу студенти (2016 рік)

Посвята першокурсників у студенти (2016 рік)

Іменний покажчик

- Аблятипов А. С. 31
Авдієвський А. Т. 111, 158
Акімов І. А. 66, 121
Андрущенко В. П. 34, 36, 48, 53,
64, 68, 77, 80, 90, 93, 94, 96, 102,
103, 106, 107, 111, 114, 115, 128,
129, 131, 132, 143, 149, 151, 158
Беловицкая Е. П. 31
Бех В. П. 11, 48, 67, 75, 78, 79, 87,
89, 90, 114, 149, 158
Бех І. Д. 30, 41
Білянська М. М. 125
Бондар Віт. І. 138, 154
Бондар Вол. І. 11, 19, 28
Бровдій В. М. (66, 121)
Буткалюк К. О. 74
Вашкевич В. М. 62, 71, 73, 77, 84, 86
Вегера І. Л. 121
Вернидуб Р. М. 158
Вовк Л. П. 39, 41, 151
Волинка Г. І. 34, 53, 143, 149, 151
Волошина Н. О. 108, 112, 117
Глибович С. Р. 2
Гончаренко О. 135
Гончаров В. І. 101
Горідько Т. М. 137
Грабовська Т. О. 4
Давиденко В. І. 101
Девтеров І. В. 155
Девтерова Т. В. 155
Дем'янчук С. Я. (83)
Дмитренко П. В. 147, 158
Доній В. М. 22
Драгоманов М. П. (34, 133)
Дробноход М. І. 130
Єременко-Гасюк О. О. 63, 76, 113
Жадько В. О. 139, 140, 145
Жук Т. В. 19
Загородній В. В. 74
Івченко А. С. 119
Івченко І. С. 119
Івченко С. І. (119)
Ковтун В. В. 58
Колесник І. П. 31
Колесников А. А. 6
Копиленко О. Л. 35
Коржунова Н. В. 69
Коцур В. П. 95, 97
Кудін А. П. 158
Лавриненко В. П. 158
Лазебна О. М. 108, 112, 117
Лазоринець В. В. 49, 50
Левченко Ю. І. 164
Лихина Н. Е. 6
Луцько К. В. 28
Мадзігон В. М. 30
Макаренко Л. Л. 34, 40, 147, 151
Максименко Ю. Б. 31
Міхелі С. В. 58
Моїсеєв Є. 61
Морій Г. П. 6
Несен Г. М. 22
Ніколаєнко В. В. 101
Норченко В. Н. 31, 32, 37
Осьмак Н. 133
Падалка О. С. 39, 143, 151, 158
Панченко Г. Д. 39
Петько Л. В. 101

Плиска О. І. 42-46, 49, 50
Плугатор І. Б. 150
Погребенник В. 133
Позднякова І. В. 162
Покась Л. А. 59, 124, 125
Покиданов Г. (29)
Пундик Л. Є. 43
Руденко Ю. Д. 41
Русаков С. 105, 134
Савенкова Л. В. 121
Савченко О. Я. 16, 23
Семерникова Р. А. 39
Сергієнко В. П. 34
Симоненко О. П. 40
Синьов В. М. 138, 152
Скиба Ю. А. 52, 54, 69
Сухомлинський В. О. (2)
Тарасова Н. І. 66, 121, 162-165

Терепищій С. О. 166
Токарук Л. С. 154
Тугай А. М. 155
Турчинова Г. А. 63, 76, 113
Тычина А. К. 6
Фруктова Я. С. 42, 44-46, 49, 50,
59
Хархун О. Л. 164
Хомик Л. В. 31, 32, 35, 37
Чос В. 160
Шаленко Г. І. 162, 164, 165
Шевчук С. 133
Шелюк Л. О. 4
Шкурко І. І. 39
Шутова М. О. 63, 113
Щабельська В. Г. 58, 74, 123
Щербатюк В. 61
Яковлева В. А. 159

ЗМІСТ

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО	5
<i>Андрущенко В. П.</i>	
До ювілею професора Віталія Петровича Покася : видатного педагога і науковця	8
<i>Топузов О. М.</i>	
Нащадок писаря війська Запорозького	11
<i>Жадько В. О.</i>	
<i>Синьов В. М.</i> [Вітання до ювілею]	17
Основні дати життя та діяльності професора В. П. Покася	19
ДРУКОВАНІ ПРАЦІ Віталія Петровича Покася.....	23
Монографії.....	23
Навчально-методичні посібники.....	24
Хронологічний перелік друкваних праць професора В. П. Покася	28
Дисертації, автореферати В. П. Покася.....	52
Публікації про В. П. ПОКАСЯ	53
ФОТОМИТТЄВОСТІ ЖИТТЯ.....	58
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК	84

Інформаційне видання

Віталій Петрович Покась

**Біобібліографічний покажчик
до 60-річчя від дня народження і 30-річчя
науково-педагогічної діяльності**

Упорядник – Тарасова Наталія Іванівна

Наукова редакція – Покась Лілія Антонівна

Відповідальна за випуск – Савенкова Людмила Василівна

Бібліографічні редактори – Хархун Оксана Леонідівна,
Шаленко Галина Іванівна

Технічний редактор – Тетяна Степанівна Меркулова

Оригінал-макет – Тетяна Миколаївна Ветраченко

Фото з родинного архіву

Підписано до друку 30 березня 2017 р.

Формат 60x84/16. Папір офсетний. Гарнітура Таймс. Друк офсетний.

Умовн. друк. аркушів 5,44. Облік видав арк. 2,3.

Віддруковано з оригіналів

Видавництво
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.
01030, м. Київ, вул. Пирогова, 9.
Свідоцтво про реєстрацію № 1101 від 29.10.2002
(044) 239-30-26